

TILVÆKST Grovfoder nr. 18, 6. juli 2022

Indhold

- Mark
- Aktuelt i roer
- Kvæg
- Værd at tænke over i sommerperioden!
- Kvalitet af første slæt 2022
- Trælse fluer i sommervarmen
- Græsmarksparasitter
- Regler og tilskud
- Vær opmærksom på restriktioner for halm behandlet med Mustang Forte
- Indsendelse af sprøjteoplysninger

MARK

Aktuelt i roer

Af planterådgiver Thomas Harbo

En af sommerens tilbagevendende opgaver i roemarken er aflugning af stokløbere og evt. vildroer. Roeplanter, der sætter frø, er uønskede i roemarken, da de kan give anledning til utroligt mange ukrudtsroer, som ikke vil kunne bekæmpes kemisk, de næste gange, der er roer i marken. I værste fald kan de helt umuliggøre roedyrkning på arealet. De frøproducerende roeplanter skal derfor afluges.

Frem til ultimo juli kan planterne hugges af eller rykkes op og efterlades i marken, mens de fra ultimo juli skal fjernes fra marken, da frøene efter tvangsmodning på de aflugede planter ellers vil kunne spire.

Billede 1 Roeplanter med frø skal afluges. Her er afmodningen af frøene så fremskredet, at

planten skal fjernes fra marken. (Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

KVÆG

Værd at tænke over i sommerperioden!

Af kvægrådgiver Mads Nielsen

Temperaturen i stalden har stor betydning for køernes ligge- og hviletid. Du kan selv gøre noget for at optimere køernes adfærd og tidsbudget.

Temperaturen er vigtig for køernes adfærd

En nylig offentliggjort undersøgelse fra Italien viser stor forskel i køers liggetid og hvileadfærd mellem vinter og sommer. I en række besætninger blev der registreret liggetid og liggeperioder, temperatur/fugtighedsindeks (THI) mm.

De forskellige bedrifter havde forskellige staldforhold, men generelt påvirkes køerne særlig meget af høj temperatur og høj luftfugtighed i dagtimerne. Forskellen i liggetid mellem vinter og sommer viste sig at være tre timer i døgnet – fordelt med to timer i dagtimerne og en time i natteperioden. Forskellene mellem besætninger var stor, alt efter om stalden f.eks. havde isoleret tag og/eller mekanisk ventilation.

Når det er for varmt, kan køerne nemmere få sænket kropstemperaturen ved at stå op. Derfor er det vigtigt, at du laver tiltag, der kan sænke staldtemperaturen. Det er også vigtigt at gøre lejet så indbydende som muligt for at få koen til at lægge sig igen. Her er øget renlighed og komfort af sengelejet centralt.

Hvad kan du gøre?

- Opsætte mere mekanisk ventilation
- Afkøle ikke isolerede tagflader (drypvanding)
- Skifte lysplader, der vender mod syd ud med alm. tagplader
- Sikre rene og velstrøede madrasser
- Sikre rene og jævne sandsenge

Mere normal liggetid vil forbedre forudsætningerne for høj mælkeproduktion, ligesom belastningen af køernes klove også bliver mindre.

Koens tidsbudget kan selvfølgelig optimeres yderligere ved at sikre, at der altid er frisk foder på foderbordet og vandforsyningen lever op til 10 cm drikkekar pr. ko.

Frisk foder kan betyde to daglige udfodringer eller tilsætning af tørsyre eller andet, der kan hjælpe med til, at fodret ikke bliver varmt. Endelig skal det sikres, at køerne har rigeligt foder til rådighed allerede fra tidlig morgen, hvor de optager den største mængde foder.

Kvalitet af første slæt 2022

Af kvægrådgiver Bjørge Noël Andersen

Indtil videre er der taget 150 analyser af første slæt kløvergræs i SAGROs område. I tabellen herunder er dette års resultater sat op overfor de første slæt analyser, som blev udtaget i 2021. Der skal tages forbehold for forskellen i antallet af analyser.

Fordøjeligheden af både organisk stof og NDF er højere i år set i forhold til sidste år. Proteinindholdet ligger på samme niveau, mens der i år ses en tendens til, at der er højere indhold af sukker i ensilagen. Set ud fra analyserne forventes et ganske godt ko-foder med et energiindhold på 6,5 MJ/kg TS. Sammenlignet med sidste år, skal vi bruge 0,04 kg TS mindre pr FEN.

Tabel 1 Analyser af første slæt græs fra henholdsvis 2021 og 2022.

Norfor	1. slæt græsensilage	
	2021	2022
Antal analyser	346	150
g tørstof	333	339
g råaske	82	79
g råprotein	145	144
g opløseligt råprotein	669	600
g sukker	50	95
FK org stof	76,7	80,1
FK NDF	70,6	74,3
g NDF	450	400
g iNDF	136	129
AAT v. 20 kg TS	75	80
PBV v. 20 kg TS	22	15
NEL v. 20 kg TS	6,27	6,5
Kg TS pr. FEN	1,18	1,14

Trælse fluer i sommervarmen

Af kvægrådgiver Bjørge Nöel Andersen

Høj staldhygiejne er nøglen til forebyggelse af fluer.

Den bedste måde at forebygge trykket af fluer, er ved at holde en høj staldhygiejne. Der skal være tørt leje til alle dyr. Gammel dybstrøelse og restfoder skal køres væk fra staldarealerne. I de staldsystemer, hvor det er muligt, kan der være en fordel at udskifte halmmåtten i dybstrøelsesarealerne med sand. Husk, at sandmåtten også har en vis pasningsgrad, men fluerne trives dårligt i sand og ydermere bliver en sandmåtte ikke lige så varm, som en halmmåtte. I kalvenes miljø trives fluerne godt, så sørg for ekstra tørre kalvebokse/-hytter, samt god og tør hygiejne i områderne omkring kalvene og kalvekøkkenet.

Der findes andre supplerende produkter til bekæmpelse af fluelarverne. Disse produkter vil som ofte skulle vandes udover arealer med tæt koncentration/ophobning af gødning. Derfor ses fluelarver og hunfluer ofte i tæt koncentration hos kalvene, da deres gødning er mere proteinholdig og netop byggesten til fluelarver og hunfluer. For at reducere plagen omkring malkekøerne og dermed undgå for meget stress og uro ved irriterende (stikkende) fluer, så kan pour-on produkter også anvendes. Her skal der vælges et produkt med lang virkningstid, så dyrene ikke skal behandles for ofte. Lader produktet til at aftage i virkning, så kan det være fordi det er fordampet på koen eller fordi fluerne har udviklet resistens overfor virkningsstoffet. Derfor kan det være en ide at benytte pour-on produkter med forskelligt virkningsstof.

Slutteligt kan fluerne bestemt også være en plage for afgræssende dyr. Hold derfor øje med især dine goldkøer og kvier. Lavtliggende områder, hvor vinden ofte står stille, er risikoområder for en stor fluebelastning. Her er løsningen at flytte dyrene til andre arealer eller at anvende et pour-on produkt. I sensommeren og start efterår vil der være øget belastning af stikfluer, som kan bære smitte med sig. Derfor skal der holdes øje med ødemer på yver og bagben. Stikfluerne er også skurken for sommermastitis, så vær opmærksom på dine græssende dyr.

Græsmarksparasitter

Af kvægrådgiver Bjørge Nöel Andersen

Parasitter i malkekvægsbesætninger er ofte undervurderede. Især i besætninger med afgræsning kan der være et vis smittetryk og det kan have negative konsekvenser for produktionen. Dyr, som er inficeret med parasitter, vil ofte miste vægt og ser ud deraf med mistet tilvækst og ydelse.

Infektion med løbetarmorm og leverikter kan måles ved gødningsskyl-, blod- og spytprøver, samt tankmælksprøver. Larverne til de forskellige parasitter overlever dårligt i solskin og derfor anbefales det, at man ved afgræsning har hyppigt foldskifte, så markerne kan hvile og eventuelle larver brænde af.

Kalve og ungdyr skal udbindes på rene marker, der skal ikke have været vokse dyr året før og der skal ikke være tildelt kvæggylle forinden. Hos kalve er coccidier den mest hyppige parasit.

Løbetarmorm og lungeorm ses ofte ved kvier og ældre dyr. Ved tidligere infektion med løbetarmorm vil dyrene

efterfølgende opbygge immunitet. Dette er ikke tilfældet ved lungeorm.

Trykket af leverikter er ofte størst på lavtliggende arealer med vandhuller eller oversvømmelse. Leverikten er afhængig af pytsneglen for at fuldføre sin livscyklus. Pytsneglen lever i våde områder og optages af koen, hvis den æder græs, hvorpå sneglen sidder. Derfor skal man være ekstra opmærksom, hvis ungdyr afgræsser lave/våde arealer. Det anbefales, at de våde områder hegnes ind, så dyrene ikke kan tilgå dem. Det anbefales også, at rent vand tildeles dagligt og ikke pumpes op af kanaler eller søer.

REGLER OG TILSKUD

Vær opmærksom på restriktioner for halm behandlet med Mustang Forte

Af planterådgiver Vivi Ernstsén

Halm fra afgrøder, som er behandlet med Mustang Forte må ikke anvendes, som dybstrøelse til biogas. Inden køb af halm bør du altid forhøre dig hos sælger om der er brugt Mustang Forte og hvilken dosering.

Kornarealerne som er blevet behandlet med Mustang Forte har restriktioner på anvendelse af halm, da Mustang Forte kan forårsage afgrødeskade på den efterfølgende afgrøde – både i behandlede marker, men også på arealer, hvor halm fra behandlede arealer er udbragt. Ærter, hestebønner, lupiner og kløver er meget følsomme for rester af Mustang Forte.

Derfor bør du i alle tilfælde ved opkøb af halm forhøre om der er brugt Mustang Forte og i hvilken dosering. Halm fra afgrøder behandlet med Mustang Forte må uanset dosis ikke anvendes som strøelse, hvor dybstrøelsen afleveres til biogasproduktion. Anvendes under 0,5 l/ha Mustang Forte må halmen gerne sælges. Anvendes dosering over 0,5 l/ha må halmen kun anvendes til eget forbrug, industriel brug eller afbrænding.

Indsendelse af sprøjteoplysninger

Af planterådgiver Vivi Ernstsén

I grovfodersædskifte er hovedparten/næsten alt sprøjtearbejdet for dyrkningsåret 2022 færdigt. Overvej derfor nøje om din sprøjtejournal er ajourført og fri for taste-/skrivefejl. Ved kontrol skal en opdateret sprøjtejournal fremvises og der er ved kontrol ikke mulighed for at eftersende sprøjtejournalen. Derfor er det særdeles vigtigt at du fører din sprøjtejournal løbende og korrekt, da det er en del af KO-kravet.

Indtastes sprøjtearbejdet i FarmTracking skal enkelte marker i FarmTracking fremvises ved kontrol, som bevis på at programmet bruges. Efterfølgende skal Landbrugsstyrelsen have modtaget sprøjtejournalen indenfor tre dage.

Udfører en nabo eller maskinstation sprøjtearbejdet, skal sprøjtejournalen fremsendes indenfor tre dage. Du skal i disse tilfælde ikke have sprøjtejournalen liggende på bedriften, men du skal være særligt opmærksom på, at kravene til dokumentation i sprøjtejournalen er fyldestgørende.

Sprøjtninger skal være ajourført indenfor syv dage, og ved kontrol vil sprøjtninger udført inden for dette interval ikke være omfattet af kontrollen.

Ønsker du at få renskrevet din sprøjtejournal kontakt din planterådgiver.